

Soubory a adresáře

SOUBORY A ADRESÁŘE	
pwd	vypíše cestu k aktuálnímu (pracovnímu) adresáři
cd cd ~ cd \$HOME	vstoupí do domovského adresáře přihlášeného uživatele
cd <adresar>	vstoupí do daného adresáře; cesta se uvádí buď absolutní (začíná znakem „/“) nebo relativní (určená přímo názvem adresáře - pokud jde o podadresář pracovního adresáře, či znakem „..“ nebo „-“, který představuje adresář nadřazený či předchozí)
tree [<adresar ...>]	vypíše obsah pracovního či zadaného adresáře v stromové struktuře, -a včetně skrytých souborů, -d jen adresáře, -L <n> max. do dané úrovně adresářového stromu, -p přístupová práva, -u vlastníka souboru, -g skupinu vlastníků souboru, -s velikost souboru v B \$ tree -a tail -1 (vypíše celkový počet adresářů a souborů v pracovním adresáři)
ls dir [<soubor ... adresar ...>]	vypíše název souboru nebo obsah adresáře podle abecedy, -a včetně skrytých souborů, -d samotný adresář bez obsahu, -i číslo i-uzlu (i-nodu), -l podrobný výpis (typ souboru („-“ = soubor, „d“ = adresář, „l“ = symbolický odkaz, „p“ = pojmenovaná roura, „b“ = blokové zařízení, „c“ = znakové zařízení), přístupová práva, počet pevných odkazů, vlastník, skupina, velikost v B, čas poslední změny, název; znak „+“ na konci oprávnění znamená, že jsou nastavena práva ACL, znak „.“ sděluje, že jsou nastaveny speciální atributy), -n obdoba volby „-l“, ale vypíše numerická ID uživatelů a skupin, -h s volbou „-l“ vypíše velikosti v čitelném formátu, -r v opačném pořadí, -c podle poslední změny atributů souboru (přístupová práva, počet pevných odkazů, vlastník, skupina, velikost v B, čas poslední změny, název), -t podle poslední změny obsahu souboru, -u podle posledního přístupu, -A nezobrazí implicitní „.“ a „..“, -F zobrazí typ položky („*“ = spustitelný soubor, „@“ = symbolický odkaz, „/“ = adresář, „=“ = socket, „ “ = pojmenovaná roura), -R rekurzivně, -S podle velikosti, -U netřídí obsah podle abecedy, -X podle přípony, -Z vypíše bezpečnostní kontext SELinuxu, -l vypíše jeden soubor na řádek; bez argumentu vypíše obsah pracovního adresáře \$ ls -latr (vypíše obsah pracovního adresáře s naposledy změněnými soubory a adresáři na konci výpisu)
stat <soubor ... adresar ...>	vypíše podrobné atributy souboru či adresáře (název, velikost v B, počet bloků, typ souboru, číslo i-uzlu, přístupová práva, vlastníka, skupinu, bezpečnostní kontext SELinuxu, čas posledního přístupu, čas poslední změny atributů a čas poslední změny obsahu souboru), -c <format> zobrazí výstup v daném formátu (%a přístupová práva v číselném vyjádření, %A přístupová práva v symbolickém vyjádření, %b počet bloků, %F typ souboru, %g ID skupiny, %G jméno skupiny, %i číslo i-uzlu, %n jméno souboru, %s velikost v B, %u ID vlastníka, %U jméno vlastníka, %x čas posledního přístupu, %y čas poslední změny atributů souboru, %z čas poslední změny obsahu souboru), -f zobrazí informace o souborovém systému \$ stat -c "%U %G" soubor (vypíše vlastníka a skupinu vlastníků souboru)
du [<soubor ... adresar ...>]	vypíše v kB velikost diskového prostoru, kterou daný soubor či adresář zabírá, -a vypíše velikost všech souborů a adresářů rekurzivně, -b vypíše velikost v B, -m vypíše velikost v MB, -h vypíše velikost v čitelném formátu, -s celkový součet bez podrobností; bez argumentu vypíše velikost pracovního adresáře včetně všech podadresářů # du -sh /home/* (vypíše celkovou velikost domovských adresářů) # du -am /var/log sort -rn head -50 (vypíše 50 největších souborů a adresářů v daném adresáři)
touch [<soubor ... adresar ...>]	vytvoří prázdný soubor; pokud jde o existující soubor nebo adresář, změní čas posledního přístupu a čas poslední změny atributů na aktuální, -a změní jen čas posledního přístupu, -m změní jen čas poslední změny atributů, -d “<RRRR-MM-DD hh:mm:ss>“ použije daný čas místo aktuálního, -c nevytvoří žádný soubor

SOUBORY A ADRESÁŘE	
mkdir <adresar ...>	vytvoří adresář, -m <prava> nastaví přístupová práva, -p vytvoří nadřazené adresáře (pokud již neexistují) \$ mkdir -p /adresar1/adresar2/adresar3 (vytvoří adresáře v dané cestě)
mktemp	vytvoří dočasný soubor s jedinečným názvem v adresáři /tmp (vhodné zejména ve skriptech, kde jsou během zpracování vyžadována dočasná data), -d vytvoří dočasný adresář, -p <adresar> určí cílový adresář místo „/tmp“ \$ datasets_temp=\$(mktemp)
mknod <soubor> <typ> [<major> <minor>]	vytvoří speciální soubor daného typu (b pro blokové zařízení, c pro znakové zařízení, p pro rouru); hlavní (major) a vedlejší (minor) číslo musí být určeno pro blokové či znakové zařízení, -m <prava> nastaví přístupová práva # mknod /dev/sdb b 8 16 (vytvoří speciální soubor pro blokové zařízení „/dev/sdb“ s hlavním číslem 8 a vedlejším číslem 16)
mkfifo <soubor ...>	vytvoří pojmenovanou rouru (FIFO), -m <prava> nastaví přístupová práva
ln <zdroj> [<cil>]	vytvoří pevný odkaz na soubor zadaný prvním argumentem; není-li uveden cíl, vytvoří v pracovním adresáři odkaz na zdroj o stejném názvu, -s symbolický odkaz na soubor či adresář
rm <soubor ... adresar ...>	odstraní soubor, -d prázdný adresář, -R adresář včetně obsahu, -i žádá o potvrzení, -f provede bez potvrzení a ignoruje neexistující soubory či adresáře, -v podrobný výpis
rmdir <adresar ...>	odstraní prázdný adresář, -p včetně nadřazených adresářů
cp <zdroj> <cil>	kopíruje zdrojový soubor do existujícího cílového adresáře; jedná-li se o dva soubory, přičemž druhý z nich neexistuje, vytvoří se, existuje-li, bude obsah druhého souboru automaticky přepsán, -i žádá o potvrzení, -f provede bez potvrzení, -b vytvoří zálohu cílových souborů, jenž by mohly být případně přepsány, -R kopíruje adresář včetně jeho obsahu (pokud cílový adresář neexistuje, vytvoří ho a zkopíruje do něj pouze obsah zdrojového adresáře), -p zachová atributy zdroje, -u kopíruje jen v případě, že je zdroj novější než cíl nebo cíl neexistuje, -v podrobný výpis, -Z nastaví cílovému souboru bezpečnostní kontext SELinuxu podle výchozí politiky pro dané umístění \$ cp soubor1 ./soubor2 (kopíruje soubor pod jiným názvem do téhož adresáře) # cp -pR /home/tom/{*,.[^.]*} /mnt/extdisk/home/tom (kopíruje obsah domovského adresáře uživatele „tom“ na externí disk, včetně skrytých souborů)
install <zdroj> <cil>	kopíruje zdrojový soubor do existujícího cílového adresáře; jedná-li se o dva soubory, přičemž druhý z nich neexistuje, vytvoří se, existuje-li, bude obsah druhého souboru automaticky přepsán, -b vytvoří zálohu cílových souborů, jenž by mohly být případně přepsány, -m <prava> nastaví přístupová práva, -o <uživatel> nastaví vlastníka souboru, -g <skupina> nastaví skupinu vlastníků souboru, -p zachová atributy zdroje, -d <adresar> vytvoří adresář (včetně nadřazených adresářů), -v podrobný výpis, -Z nastaví cílovému souboru bezpečnostní kontext SELinuxu podle výchozí politiky pro dané umístění # install -m 0755 /bin/chmod.broken /bin/chmod (kopíruje obsah jednoho souboru do druhého a nastaví mu přístupová práva)

SOUBORY A ADRESÁŘE	
rsync [[<uzivatel>@]<hostitel>:]<zdroj ...> [[<uzivatel>@]<hostitel>:]<cil>	<p>kopíruje zdrojový soubor do existujícího cílového adresáře; jedná-li se o dva soubory, přičemž druhý z nich neexistuje, vytvoří se, existuje-li, bude obsah druhého souboru automaticky přepsán; pokud cíl již obsahuje některá data shodná se zdrojem, kopíruje se pouze jejich rozdíl; data lze přenášet i mezi vzdálenými počítači, -r kopíruje adresář včetně jeho obsahu (pokud cílový adresář neexistuje, vytvoří ho), -l zachová symbolické odkazy, -p zachová přístupová práva souboru, -o zachová vlastníka souboru, -g zachová skupinu vlastníků souboru, -t zachová čas poslední změny obsahu souboru, -D zachová speciální soubory, -a zahrnuje volby „-rlptgoD“, -z komprimuje data během přenosu, --delete smaže přebytečná data v cílovém adresáři, která již ve zdroji neexistují, -ignore-errors smaže přebytečná data i v případě I/O chyb, --exclude=<vzor> vyloučí soubory odpovídající danému vzoru, --exclude-from=<soubor> vyloučí soubory odpovídající vzorům obsaženým v daném souboru, --progress vypíše průběh synchronizace, --rsh <prikaz> určí alternativní program pro přenos dat, -v podrobný výpis</p> <pre># rsync -a --delete --exclude ".gvfs" /home /mnt/extdisk (synchronizuje data na externím disku s daty v domovském adresáři) # rsync -avz /var/log/ 192.168.0.20:/logs (kopíruje komprimované logy na vzdálený počítač) \$ rsync --rsh="ssh -l root -p 22022" soubor1 soubor2 192.168.152.47:/tmp (kopíruje soubory na vzdálený počítač pomocí ssh)</pre>
dd <parametr>=<hodnota>	<p>kopíruje data mezi zařízeními, if=<zdroj>, of=<cil>, bs=<velikost_bloku_v_bytech> (implicitně 512 B), count=<pocet_bloku></p> <pre>\$ dd if=/dev/cdrom bs=2048 of=/tmp/image.iso (kopíruje obraz CD do souboru) \$ dd if=/dev/zero of=test bs=5M count=10 (vytvoří prázdný soubor o velikosti 50 MB) \$ for file in {1..50}; do dd if=/dev/zero of=\$file bs=1M count=1; done (vytvoří 50 prázdných souborů o velikosti 1 MB) # dd if=/dev/urandom of=/dev/sdb1 bs=1G (přepíše diskový oddíl náhodnými daty)</pre>
truncate [<soubor ...>]	<p>nastaví, zmenší nebo zvětší velikost souboru, -s určí velikost v B či v jednotkách - „K“, „M“, „G“, „T“ (násobky 1024) či „KB“, „MB“, „GB“, „TB“ (násobky 1000), znak „+“ zvětší velikost, „-“ zmenší velikost, „<“ nastaví maximální velikost, „>“ nastaví minimální velikost, „/“ zaokrouhlí dolů na násobek, „%“ zaokrouhlí nahoru na násobek; pokud soubor neexistuje, vytvoří ho</p> <pre>\$ truncate -s 1M data1 (vytvoří prázdný soubor o velikosti 1 MB) \$ truncate -s "<5M" * (nastaví maximální velikost všech souborů v pracovním adresáři na 5 MB)</pre>
cdrecord <stopa ...>	<p>zapiše data na CD/DVD média, -scanbus najde SCSI adresu CD/DVD rekordéru v systému, dev=<cil> určí SCSI adresu CD/DVD rekordéru, speed=<n> určí rychlost zápisu, -v podrobný výpis</p> <pre>\$ cdrecord -v dev="6,0,0" speed=8 cd.iso (zapiše obsah souboru „cd.iso“ na CD/DVD)</pre>
mv <zdroj> <cil>	<p>přemístí zdrojový soubor či adresář do existujícího cílového adresáře; jedná-li se o dva soubory či dva adresáře, přičemž druhý z nich neexistuje, bude první přejmenován na druhý, pokud však druhý soubor existuje, bude jeho obsah automaticky přepsán, -i žádá o potvrzení, -f provede bez potvrzení, -b vytvoří zálohu cílových souborů, jenž by mohly být případně přepsány, -v podrobný výpis, -Z nastaví cílovému souboru bezpečnostní kontext SELinuxu podle výchozí politiky pro dané umístění</p>
rename <zdroj> <cil> <soubor adresar>	<p>přejmenuje daný soubor či adresář z původního názvu na cílový podle uvedených vzorů</p> <pre>\$ rename .htm .html *.htm (přejmenuje soubory s příponou „htm“ na „html“) \$ find / -name "honza*" xargs rename honza jan (přejmenuje soubory a adresáře s názvem „honza*“ na „jan*“)</pre>
basename <soubor adresar>	<p>vypíše název souboru či adresáře, jehož cesta byla zadána jako argument</p>

SOUBORY A ADRESÁŘE	
dirname <soubor ... adresar ...>	vypíše cestu k adresáři, v němž se nachází soubor či adresář, jehož cesta byla zadána jako argument <pre># read a; while [[\$a != "/"]]; do ls -ld \$a; a=\$(dirname \$a); done</pre> (vypíše práva k adresářům v cestě zadané jako argument)
namei <soubor ... adresar ...>	prochází danou cestu, rozlišuje symbolické odkazy a uvádí typ souboru pro každou její část („-“ = soubor, „d“ = adresář, „l“ = symbolický odkaz, „p“ = pojmenovaná roura, „b“ = blokové zařízení, „c“ = znakové zařízení), -o vypíše vlastníka a skupinu, -m vypíše přístupová práva, -l vypíše přístupová práva včetně vlastníka a skupiny

SOUBORY A ADRESÁŘE	
<p>find [<cesta ...>] [<volba>] [<test>] [<akce>]</p>	<p>hledá soubor či adresář v dané cestě, není-li cesta uvedena, hledá v pracovním adresáři; při použití volby -maxdepth <uroven> prohledává max. do dané úrovně adresářového stromu, -mindepth <uroven> prohledává min. od dané úrovně adresářového stromu; k testování slouží např. -name <vzor> podle názvu odpovídajícímu vzoru, -iname <vzor> podle názvu odpovídajícímu vzoru (nerozlišuje velikost písma), -regex <vzor> podle názvu, jenž odpovídá danému regulárnímu výrazu, -iregex <vzor> podle názvu, jenž odpovídá danému regulárnímu výrazu (nerozlišuje velikost písma), -inum <-n n +n> podle i-nodu, -atime / -amin <-n n +n> podle posledního přístupu v řádu dní/minut, -ctime / -cmin <-n n +n> podle změny atributů v řádu dní/minut, -mtime / -mmin <-n n +n> podle změny obsahu v řádu dní/minut, -size <-n n +n><jednotka> podle velikosti („c“ = B, „k“ = kB, „M“ = MB, „G“ = GB), -empty prázdný soubor či adresář, -type podle typu („d“ = adresář, „f“ = soubor, „l“ = symbolický odkaz, „b“ = blokové zařízení, „c“ = znakové zařízení), -context <kontext> podle bezpečnostního kontextu SELinuxu, -user <uživatel UID> podle vlastníka, -group <skupina GID> podle skupiny vlastníků, -perm <prava> přesně podle zadaných práv, -perm -<prava> podle nastavených práv, jejichž všechny bity zahrnují alespoň bity zadaných práv, -perm /<prava> podle nastavených práv, jejichž libovolný bit zahrnuje i bit zadaných práv, -nouser hledá soubory neexistujících uživatelů, -nogroup hledá soubory neexistujících skupin; pro akci lze použít např. -exec <prikaz> [<argument ...>] {} {\; \+} provede příkaz (řetězec „{“ je nahrazen cestou k nalezenému souboru, „;“ značí, že daný příkaz je spuštěn zvlášť pro každý odpovídající soubor, zatímco „+“ zpracuje více názvů souborů najednou jako argumenty příkazu; všechny tyto konstrukce by měly být uvozeny nebo potlačeny, aby byly chráněny před expanzí shellem), -ok <prikaz> [<argument ...>] {} \; interaktivní verze volby „-exec“ (vyžaduje potvrzení k provedení operace), -print zobrazí výsledek (implicitně), -print0 zobrazí i jména souborů obsahujících mezeru; rozšířené testování umožňují operátory -a = „a“ (oba výrazy jsou pravdivé), -o = „nebo“ (alespoň jeden výraz je pravdivý), ! = negace (výraz je nepravdivý); bez argumentu vypíše obsah pracovního adresáře rekurzivně</p> <pre># find /home -name "*.jpg" -o -name "*.png" (hledá v domovském adresáři soubory s příponou „.jpg“ nebo „.png“) # find . -type f -o -type d wc -l (spočítá v pracovním adresáři všechny soubory a adresáře) # find ! -type f (vyhledá v pracovním adresáři vše kromě běžných souborů) # find /tmp -mmin -120 (vyhledá všechny soubory, které byly změněny za poslední 2 h) # find / -user tom -exec rm -Rf '{}' \; (smaže všechny soubory a adresáře uživatele „tom“) # find . -maxdepth 2 -type l (hledá symbolické odkazy do druhé úrovně adresářového stromu) # find / -nouser -o -nogroup (hledá soubory neexistujících uživatelů a skupin) # find / -perm -4000 (vyhledá všechny soubory s nastaveným SUID bitem) # find / -perm -444 -perm /222 ! -perm /111 (vyhledá soubory, které jsou čitelné pro všechny, mají nastaven aspoň 1 bit pro zápis, ale nejsou spustitelné pro nikoho) # find / -context "*tmp_t*" (hledá soubory podle daného bezpečnostního kontextu SELinuxu) # find /var/log -type f -size +100M -exec du -h '{}' \+ sort -rh head -10 (vyhledá a sestupně seřadí 10 souborů větších než 100 MB) # find /etc/rc.d -type f \(-perm -g=w -o -perm -o=w \) (vyhledá soubory s právy k zápisu pro skupinu nebo ostatní, kromě symbolických odkazů) # find / -type d \(-perm -o=w -a ! -perm -o=t \) -exec ls -ld '{}' \; (vyhledá adresáře s právem zápisu pro ostatní bez nastaveného sticky bitu) # find / -type f -regex ".*\.(sh pl py)" -perm -o=x (vyhledá skripty s právy ke spuštění pro ostatní)</pre>

SOUBORY A ADRESÁŘE	
which <prikaz ...>	vypíše absolutní cestu daného příkazu nebo skriptu (jeho aliasu) v \$PATH, -a zobrazí všechny výskyty v \$PATH
whereis <prikaz ...>	vypíše absolutní cestu k binárnímu, zdrojovému a manuálovému souboru daného příkazu nebo skriptu v \$PATH
type <prikaz ...>	vypíše, zda se jedná o program či vestavěný příkaz nebo klíčové slovo shellu, u programu zobrazí absolutní cestu k binárnímu souboru, -a vypíše všechny výskyty včetně aliasů a funkcí
apropos man -k <klicove_slovo ...>	hledá příkazy obsahující v názvu či popisu daný řetězec
whatis man -f <klicove_slovo ...>	hledá příkazy, jejichž název odpovídá danému řetězci
man info <prikaz>	zobrazí manuálovou stránku k danému příkazu, q ukončí program
help [<vzor>]	vypíše nápovědu k vestavěným příkazům a klíčovým slovům shellu odpovídajícím vzoru; bez argumentu vypíše všechny vestavěné příkazy a klíčová slova shellu
ldd <program ...>	vypíše sdílené knihovny požadované daným programem
ls [<soubor ...>]	vypíše informace o daném otevřeném souboru - např. jeho název, program, který soubor používá, PID, uživatele, souborový popisovač, typ souboru, hlavní (major) a vedlejší (minor) číslo zařízení, velikost souboru v B a číslo i-uzlu, +D <adresar> vypíše otevřené soubory v daném adresáři rekurzivně, -l vypíše UID, -p <PID> soubory otevřené daným procesem, -u <uzivatel> soubory otevřené procesy vlastněnými daným uživatelem, -i vypíše síťové soubory, -n nepřeloží jména počítačů pomocí DNS, -P nepřeloží čísla portů na názvy portů, -r <n> aktualizuje výpis každých <i>n</i> sekund; bez argumentu se zobrazí všechny otevřené soubory patřící všem aktivním procesům; otevřený soubor může být běžný soubor, adresář, blokový speciální soubor, znakový speciální soubor, knihovna nebo síťový soubor (internetový socket, NFS soubor či socket UNIX domény) <pre>\$ ls -l /dev/cdrom</pre> (vypíše podrobné informace o procesech používajících CD/DVD mechaniku) <pre>\$ ls -l /dev/snd/*</pre> (vypíše podrobné informace o procesech používajících zvukovou kartu) <pre># ls -l +D /opt/app awk 'NR > 1 {print \$9}' > /tmp/otevrene_soubory.txt</pre> (uloží seznam otevřených souborů v adresáři „/opt/app“ do „/tmp/otevrene_soubory.txt“) <pre>\$ ls -p</pre> (vypíše otevřené soubory z aktuálního shellu) <pre># ls -i -n -P</pre> (vypíše všechny otevřené porty včetně typů protokolů, IP adres hostitelů, uživatelů a procesů používajících daný port)

Obsah souboru	
file <soubor ...>	zjistí typ datového formátu běžného souboru (ASCII, PDF, HTML atd.), -s čte blokové nebo znakové speciální soubory, -z čte obsah komprimovaného souboru <pre>\$ file * grep ASCII</pre> (vypíše soubory v pracovním adresáři obsahující prostý text)
cat [<soubor ...>]	vypíše obsah textového souboru, -n čísluje všechny řádky, -b čísluje jen řádky obsahující text, -s potlačí opakující se prázdné řádky; není-li soubor uveden, čte ze STDIN <pre>\$ cat a b c > abc</pre> (zapíše obsah tří souborů do souboru „abc“)
tac [<soubor ...>]	vypíše obsah textového souboru v opačném pořadí; není-li soubor uveden, čte ze STDIN
more <soubor ...>	vypíše obsah většího textového souboru po stránkách, mezera posune o stránku vpřed, b o stránku vzad, /<vyraz> hledá v textu daný výraz směrem vpřed, n pokračuje v dalším hledání, q ukončí program
less <soubor ...>	vypíše obsah většího textového souboru po stránkách, mezera / page down posune o stránku vpřed, b / page up o stránku vzad, < na začátek souboru, > na konec souboru, /<vyraz> hledá v textu daný výraz směrem vpřed, n/N pokračuje v dalším hledání / v hledání opačným směrem, -N čísluje řádky, :n vypíše obsah dalšího souboru, :p vypíše obsah předchozího souboru, q ukončí program
head [<soubor ...>]	[-]<n> vypíše prvních <i>n</i> řádků souboru (implicitně 10), je-li před číslem uveden znak '-', vypíše všechny kromě posledních <i>n</i> řádků; není-li soubor uveden, čte ze STDIN
tail [<soubor ...>]	[+<n>] vypíše posledních <i>n</i> řádků souboru (implicitně 10), je-li před číslem uveden znak '+', vypíše řádky začínající řádkem <i>n</i> , -f aktualizuje výpis o nově příchozí data; není-li soubor uveden, čte ze STDIN <pre>\$ head -25 access.log tail -1</pre> (vypíše 25. řádek souboru)

Obsah souboru	
wc [<soubor ...>]	vypíše počet řádků, slov a bytů v textovém souboru, včetně bílých míst, -l počítá řádky, -w slova, -m znaky, -c byty; není-li soubor uveden, čte ze STDIN
nl [<soubor ...>]	čísluje řádky souboru, -v <n> určí číslo, kterým má číslování začít (implicitně 1), -i <n> určí přírůstek, o který se číslo následujícího řádku zvýší (implicitně 1), -b <volba> čísluje řádky odpovídající dané volbě (a všechny řádky, t neprázdné řádky (implicitně), n žádné řádky, p <vyraz> řádky obsahující daný regulární výraz), -s <retezec> určí oddělovač mezi číslem řádku a jeho obsahem (implicitně tabulátor), -w <n> určí počet znaků (míst) pro zarovnání jednotlivých číslic vpravo (implicitně 6); není-li soubor uveden, čte ze STDIN \$ nl style.css more (čísluje řádky souboru, jehož obsah zobrazí po stránkách) \$ nl -s " " -b p^# script.sh (čísluje řádky souboru začínající znakem „#“)
sort [<soubor ...>]	vzestupně seřadí řádky textového souboru (podle abecedy), -n podle číselných hodnot, -h podle číselných hodnot uvedených v čitelném formátu, -k <n> podle sloupce, -u ignoruje duplicitní řádky, -r v obráceném pořadí; není-li soubor uveden, čte ze STDIN \$ sort soubor.txt uniq (setřídí a vypíše jedinečné řádky souboru)
uniq [<soubor>]	vypíše obsah textového souboru, následují-li po sobě identické řádky, zobrazí vždy jen jeden z nich, -d vypíše duplicitní, po sobě jdoucí řádky (pro výpis všech duplicitních řádků je třeba obsah souboru setřídít), -u jedinečné řádky, -c u každého řádku vypíše počet výskytů totožných, po sobě jdoucích řádků, -i ignoruje velikost písmen; není-li soubor uveden, čte ze STDIN
grep <vzor> [<soubor ... adresar ...>]	vyhledá v textovém souboru řetězce obsahující daný vzor za použití základních regulárních výrazů a vypíše odpovídající řádek, -v vypíše řádky, které daný vzor neobsahují, -n vypíše číslo řádku, -c vypíše počet řádků obsahujících daný vzor, -l vypíše jména souborů obsahujících daný vzor, -L vypíše jména souborů, které daný vzor neobsahují, -h potlačí výpis názvu souborů na výstupu, -i ignoruje velikost písmen, -f <soubor> čte vzory z daného souboru (na každém řádku jeden), -o vypíše jen tu část řádku odpovídající vzoru, -A <n> vypíše dalších <i>n</i> řádků po řádku odpovídajícím shodě, -B <n> vypíše dalších <i>n</i> řádků před řádkem odpovídajícím shodě, -C <n> vypíše dalších <i>n</i> řádků před i po řádku odpovídajícím shodě, -E interpretuje vzory jako rozšířené regulární výrazy (obdoba příkazu „egrep“), -F interpretuje vzory jako pevné řetězce (obdoba příkazu „fgrep“), -R rekurzivně, -w vyhledá celá slova, jimž vzor vyhovuje, --color barevně zvýrazní odpovídající řetězce; není-li soubor uveden, čte ze STDIN # grep -i linux /etc/httpd/logs/access_log (vypíše řádky souboru obsahující výraz „linux“ v kombinaci malých i velkých písmen) \$ ls -l grep '^d' (vypíše podadresáře v pracovním adresáři) \$ ps -ef grep -w "httpd" (vypíše procesy webového serveru) \$ grep '^P.*r\$' notes (vypíše řádky souboru začínající na „P“ a končící na „r“) \$ grep -Ei 'red hat centos fedora' /etc/*release (vypíše, zda systém odpovídá jedné z uvedených distribucí Linuxu) \$ grep -R "header" /var/www/html (vypíše všechny řádky všech souborů v daném adresáři obsahující výraz „header“)
egrep grep -E <vzor> [<soubor ... adresar ...>]	vyhledá v textovém souboru řetězce obsahující daný vzor za použití rozšířených regulárních výrazů a vypíše odpovídající řádek; není-li soubor uveden, čte ze STDIN # egrep -v '^[#;] ^\$' *conf* (vypíše všechny řádky konfiguračních souborů, které nejsou zakomentované nebo prázdné) \$ egrep '^[^#]*authpriv\.\' /etc/rsyslog.conf (vypíše řádky souboru začínající výrazem „authpriv.“) \$ egrep -o '^[^:]+\' /etc/passwd (vypíše všechny uživatele v systému)
fgrep grep -F <vzor> [<soubor ... adresar ...>]	vyhledá v textovém souboru řetězce obsahující daný vzor bez použití regulárních výrazů a vypíše odpovídající řádek; není-li soubor uveden, čte ze STDIN \$ fgrep '/' style.css (vypíše řádky souboru obsahující komentář)

Obsah souboru	
<p>sed [<adresa>] <prikaz> [<soubor ...>]</p>	<p>filtruje a edituje text neinteraktivním způsobem (využití zejména ve skriptech), -E umožní použití rozšířených regulárních výrazů, -f <soubor> provede skript obsažený v daném souboru, -i provede změny přímo v souboru (jinak je nutné změny uložit použitím přesměrování), -n nevyíše výstup na STDOUT; adresa představuje buď pořadové číslo řádku od začátku vstupu (např. 1,10 = rozmezí řádků), znak „\$“ (poslední řádek vstupu) či vzorek (regulární výraz) ohraničený z obou stran oddělovačem - standardně „/“; příkaz s nahradí vzorek následujícím výrazem ohraničeným oddělovači (jen první vyhovující vzorek), n právě ntý výskyt vzorku, g nahradí vzorek globálně, u každého výskytu, a přidá výraz pod řádek se zadaným vzorem, <n>p vypíše daný řádek souboru (s volbou „-n“), d smaže celý řádek obsahující daný výraz, !<prikaz> provede příkaz pro všechny adresy, kromě adres uvedených; není-li soubor uveden, čte ze STDIN</p> <pre>\$ echo "11 x, 22 x, 33 x" sed 's/x/y/2' (nahradí pouze druhý výskyt řetězce „x“ řetězcem „y“) \$ sed -i 's/retezec1/retezec2/g' soubor (nahradí první řetězec druhým v celém souboru) # sed -i '/shared/s/ro/rw/' /etc/fstab (nahradí na řádku s prvním výskytem slova „shared“ řetězec „ro“ řetězcem „rw“) \$ sed 's/ \\/\t/g' test1 > test2 (nahradí v souboru různý počet mezer jedním tabulátorem) \$ echo "Log retention:" \$(sed -n '3p;6p' /etc/logrotate.conf) (vypíše 3. a 6. řádek souboru) \$ sed '/dev/!d' soubor (vypíše řádky obsahující výraz „dev“) \$ sed -i '1,10d' soubor (smaže prvních 10 řádků souboru) \$ sed -i '5,\$d' soubor (smaže vše od 5. řádku až po konec souboru) \$ sed '1,/START/d' soubor (smaže vše do slova „START“ včetně) \$ sed '1,/STOP/!d' soubor (smaže vše od slova „STOP“) \$ sed -n 'p;n' soubor (vypíše liché řádky souboru) \$ sed -n 'n;p' soubor (vypíše sudé řádky souboru) \$ sed '/^#/d; /^\$/d' soubor1 > soubor2 \$ sed -E '/^(# \$)/d' soubor1 > soubor2 (odstraní v souboru komentáře a prázdné řádky) # sed -i '\$s/^/from="\$\$(awk -F " " '{print \$9 "," \$11}' hosts.csv)"/' / .ssh/authorized_keys (vloží výstup příkazu před text na prvním řádku) # sed -i '\$s/\$/ !!Ansible user!!/' .ssh/authorized_keys (vloží řetězec za text na posledním řádku) # sed -i '/auth[[:blank:]]+required[[:blank:]]\+pam_env.so/a auth\trequired\tpam_tally2.so deny=5' /etc/pam.d/system-auth (přidá výraz pod řádek se zadaným vzorem) \$ sed '/^[^#]*\([sha[25]\ md5\)/!d' /etc/pam.d/system-auth /etc/pam.d/common-password 2> /dev/null egrep -o "sha[1256]{3} md5" sed '/^[^#]*ENCRYPT_METHOD/!d' /etc/login.defs (zobrazí šifrovací algoritmus pro nově vytvořená hesla)</pre>
<p>awk '<program>' [<soubor ...>]</p>	<p>filtruje text neinteraktivním způsobem (využití zejména ve skriptech); program je série pravidel obsahující vzorek, akci či obojí, akce je uzavřena do „{}“; -f <soubor> čte program z daného souboru, -F <retezec> určí oddělovač položek vstupu, -v <promenna>=<hodnota> nastaví danou proměnnou v rámci programu; vestavěná proměnná NR představuje počet záznamů (řádků) oddělených novým řádkem, NF představuje počet položek na řádku oddělených oddělovačem (implicitně bílým místem), na jednotlivé položky se odkazuje \$1, \$2 atd., \$0 odkazuje na celý záznam, RS definuje oddělovač záznamů, FS definuje oddělovač položek, ORS definuje výstupní oddělovač záznamů, OFS definuje výstupní oddělovač položek; pro porovnání řetězců slouží operátory == je rovno, != není rovno, < méně než, > více než, <= méně než nebo rovno, >= více než nebo rovno; regulární výrazy jsou uzavřeny mezi „/“/“, pro porovnání slouží ~ (vzor odpovídá výrazu), !~ (vzor neodpovídá výrazu); logické NEBO, && logické A; není-li soubor uveden, čte ze STDIN</p> <pre>\$ awk '/nameserver/ {print}' /etc/resolv.conf (vypíše všechny řádky obsahující „nameserver“) \$ awk -F ":" '{print \$1, \$7}' /etc/passwd (vypíše všechny uživatele a jejich přihlašovací shell) \$ awk '{print \$1 > "soubor1"; print \$2 > "soubor2"}' test (zkopíruje první a druhé slovo souboru do zadaných souborů) \$ awk 'length > 10' seznam.txt (vypíše řádky delší než deset znaků) \$ awk 'NF < 5' seznam.txt (vypíše řádky kratší než pět slov) \$ awk 'NR == 5' error.log (vypíše 5. řádek souboru) \$ awk 'NR == 5, NR == 10' album (vypíše 5. až 10. řádek souboru) \$ awk '{print NR, "->", NF}' seznam.txt (vypíše počet slov u každého řádku souboru) \$ ls -l grep "^-" awk '{sum += \$5} END {print sum/1024/1024}' (vypíše velikost všech souborů v pracovním adresáři v MB) # ne=\$(awk -F ":" '{if (length(\$2) > 2 && (\$5 == "" \$5 >= 99999)) print \$1}' /etc/shadow); [[-z "\$ne"]] && echo "NONE" echo "\$ne" tr " " "\n" (vypíše uživatele s neomezenou dobou platnosti hesla) \$ sed '/^[^:]/!d' /etc/inittab awk -F "#" '{print \$1}' awk -F ":" 'if ((\$4 !~ /\^\/ && \$4 !~ /\^\$/) (\$4 ~ /[\+.\?\/] && \$4 !~ /\^\$/)) print \$4' (vyhledá v souboru příkazy, které nejsou uvedeny absolutní cestou)</pre>

Obsah souboru	
tr <retezec1> [<retezec2>]	nahradí jednotlivé znaky z prvního řetězce novými z druhého (původní soubor nepřepíše), -d smaže znaky, -s opakující se znaky nahradí jedním výskytem <pre>\$ echo "FIBRE CHANNEL STATISTICS REPORT" tr 'A-Z' 'a-z'</pre> <p>(převede velká písmena na malá písmena)</p> <pre>\$ cat soubor1 tr 'a-z' 'A-Z' > soubor2</pre> <p>(převede v souboru malá písmena na velká a obsah přesměruje do nového souboru)</p> <pre>\$ cat text1 tr ' ' '\t' > text2</pre> <p>(nahradí v souboru každou mezeru tabulátorem)</p> <pre>\$ awk -F ":" '{print \$1}' /etc/passwd tr '\n' ' '</pre> <p>(nahradí nový řádek mezerou)</p> <pre>\$ tr -d ';' < text1.txt > text2.txt</pre> <p>(smaže daný znak v souboru a obsah přesměruje do nového souboru)</p>
rev [<soubor ...>]	obrátlí pořadí znaků na každém řádku souboru (původní soubor nepřepíše); není-li soubor uveden, čte ze STDIN <pre>\$ echo madam rev</pre>
tee [<soubor ...>]	čte ze STDIN a zapisuje na STDOUT a případně do daného souboru, -a výstup příkazu přidá na konec daného souboru; pokud soubor neexistuje, vytvoří ho <pre>\$ ls tee /tmp/test wc -l</pre> <p>(výstup příkazu „ls“ zapíše do souboru „/tmp/test“, na STDOUT zobrazí pouze počet řádků)</p> <pre>\$ who sort tee -a log1 log2</pre> <p>(setříděný výstup příkazu „who“ zapíše jak na STDOUT, tak do souborů „log1“ a „log2“)</p>
cat > <soubor>	vloží obsah STDIN do daného souboru <pre>\$ cat > /dev/pts/2 <- '</pre> <p><text> <-'</p> <p>Ctrl+d</p> <p>(přesměruje uvedený text na daný terminál)</p>
> cat /dev/null > <soubor>	smaže obsah souboru

Obsah souboru	
<p>vi vim <soubor> v Shift+v Ctrl+v Esc :<n> :q :q! :w / :w <soubor> :wq / :x / ZZ :w! / :wq! :set number / nonumber :set ignorecase / noignorecase :set all</p> <p>pohyb kurzoru: vlevo: h / Šipka vlevo b O vpravo: l / Šipka vpravo w \$ nahoru: k / Šipka nahoru H 1G dolů: j / Šipka dolů L G</p> <p>přidání textu: i a I A o O</p> <p>mazání / vyjmutí textu: x db dw d0 d\$ dd / <n>dd d1G dG :1,\$d</p> <p>úprava textu: yw / <n>yw yy / <n>yy P / p r R :[<adresa>]s/<hledany_vyraz>/<nahrazujici_vyraz>(/<volba>)</p> <p>u U .</p> <p>hledání v textu: /<vyraz> ?<vyraz> n / N</p>	<p>spustí textový editor „vi“/„vim“ a vytvoří či otevře soubor spustí/ukončí vizuální znakový režim spustí/ukončí vizuální řádkový režim spustí/ukončí vizuální blokový režim přepne z režimu vkládání do příkazového režimu přemístí kurzor na začátek daného řádku ukončí editor (pokud soubor nebyl změněn) ukončí editor bez uložení případných změn v souboru uloží změny v souboru / uloží soubor jako nový uloží změny a ukončí editor uloží změny / uloží změny a ukončí editor u souboru s právy pouze ke čtení očísluje řádky / odstraní číslování řádků nerozlišuje/rozlišuje velikost písmen vypíše nastavení všech voleb</p> <p>jeden znak vlevo na začátek předchozího slova na začátek řádku</p> <p>jeden znak vpravo na začátek následujícího slova na konec řádku</p> <p>na předchozí řádek na první řádek obrazovky na první řádek souboru</p> <p>na následující řádek na poslední řádek obrazovky na poslední řádek souboru</p> <p>v místě kurzoru za kurzor na začátek řádku na konec řádku na začátek nového řádku pod aktuálním řádkem na začátek nového řádku nad aktuálním řádkem</p> <p>jeden znak v místě kurzoru znaky před kurzorem až do začátku slova znak v místě kurzoru až do konce slova znaky před kurzorem až do začátku řádku znak v místě kurzoru až do konce řádku celý řádek v místě kurzoru / následujících n řádků celý řádek v místě kurzoru až do začátku souboru celý řádek v místě kurzoru až do konce souboru obsah celého souboru</p> <p>kopíruje znaky v místě kurzoru až do konce slova / následujících n slov kopíruje současný řádek / následujících n řádků vloží vyjmutý či zkopírovaný text před/za kurzor nebo nad/pod současný řádek (v případě vyjmutí/kopie celých řádků) nahradí znak v místě kurzoru nahradí znaky v místě kurzoru nahradí hledaný výraz výrazem novým; adresa 1,\$ označuje rozsah celého dokumentu, není-li adresa uvedena, změna se projeví pouze na aktuálním řádku, volba g provede náhradu všech výskytů hledaného řetězce, volba c vyžaduje potvrzení k provedení operace :1,\$s/sto/100/g (nahradí všechny výskyty slova "sto" číslem "100" v celém souboru) vrátí zpět o poslední provedenou změnu vrátí zpět o všechny změny provedené na současném řádku opakuje poslední příkaz</p> <p>hledá v textu daný výraz směrem vpřed hledá v textu daný výraz směrem vzad pokračuje v dalším hledání / v hledání opačným směrem</p>
<p>column [<soubor ...>]</p>	<p>formátuje řádky souboru do sloupců, -s <oddělovač> určí oddělovač vstupních položek (implicitně bílá místa), -t vytvoří tabulku; není-li soubor uveden, čte ze STDIN \$ mount column -t (formátuje výstup příkazu do tabulky)</p>
<p>cut [<soubor ...>]</p>	<p>-c <m-n> vyřízne v souboru na každém řádku dané rozpětí znaků (od začátku řádku), -f <m-n> vyřízne dané rozpětí sloupců (polí) oddělených tabulátorem, -d <znak> určí oddělovač polí místo tabulátoru; položky seznamu se oddělují čárkou; není-li soubor uveden, čte ze STDIN \$ cut -f 2,4 -d ' ' data (vyřízne ze souboru sloupce 2 a 4 a oddělí je mezerou) # cut -d : -f 1 </etc/passwd sort (vypíše všechny uživatele systému v abecedním pořadí)</p>
<p>paste [<soubor1> <soubor2>]</p>	<p>spojí obsah souborů vedle sebe (1 sloupec = 1 soubor), -d <retezec> určí oddělovač polí místo tabulátoru, -s transpozice řádků a sloupců (1 řádek = 1 soubor); není-li soubor uveden, čte ze STDIN \$ paste -s soubor1 soubor2 > soubor3 (spojí obsah dvou souborů do jednoho - 1 řádek = 1 soubor)</p>

Obsah souboru	
split [<soubor>]	rozdělí soubor na několik částí o stejném počtu řádků (implicitně 1000), -l <n> určí počet řádků, -b <n> rozdělí soubor podle daného počtu bytů; není-li soubor uveden, čte ze STDIN
join <soubor1> [<soubor2>]	spojí řádky dvou setříděných textových souborů podle prvního, identického pole odděleného bílým místem, -i ignoruje velikost písmen; není-li soubor uveden, čte ze STDIN
diff <soubor1> <soubor2> <adresar1> <adresar2>	porovná obsah dvou textových souborů nebo adresářů a vypíše rozdíl, -i ignoruje velikost písmen, -q hlásí, když se soubory liší, -s hlásí, když jsou soubory stejné, -r rekurzivně, -u zobrazí výpis v jednotném tvaru \$ diff <(echo "Vítejte na prompt.cz") <(cat /etc/motd)> (porovná výstup obou příkazů)
cmp <soubor1> <soubor2>	porovná obsah dvou souborů libovolného typu a vypíše první odlišné číslo bytu a řádku, -l vypíše všechny rozdíly byte po byte
sum [<soubor ...>]	vypíše kontrolní součet a počet bloků souboru; není-li soubor uveden, čte ze STDIN
cksum [<soubor ...>]	vypíše CRC kontrolní součet a počet bytů souboru; není-li soubor uveden, čte ze STDIN
sha1sum sha512sum md5sum [<soubor ...>]	vypíše nebo ověří SHA1 (160-bit), SHA512 (512-bit) či MD5 (128-bit) kontrolní součet souboru, -c <soubor> porovná kontrolní součet uložený v daném souboru s původním souborem; není-li soubor uveden, čte ze STDIN \$ sha512sum ./F-7-x86_64-DVD.iso (vypíše kontrolní součet souboru) \$ md5sum page.txt > page.md5; md5sum -c page.md5 (uloží kontrolní součet souboru „page.txt“ do „page.md5“ a poté ho porovná s původním souborem)
ksvalidator <soubor ...>	ověří syntaxi souboru kickstart (automaticky vytvořeného instalačním programem Anaconda a uloženého jako /root/anaconda-ks.cfg)
enca <soubor ...>	zjistí typ kódování textového souboru, -L <jazyk> určí jazyk vstupního souboru \$ enca -L cs input.srt (zjistí typ kódování textového souboru, pokud program automaticky nerozpoznal použitý jazyk)
convmv <soubor ... adresar ...>	změní typ kódování jména souboru/adresáře, -f <zdrojovy_kod> určí původní kód, -t <cilovy_kod> určí nový kód, -i interaktivní režim, -r rekurzivně, --list vypíše všechna dostupná kódování, --notest provede operaci \$ convmv --notest -f cp1250 -t UTF-8 * (změní typ kódování jmen obsahu pracovního adresáře z „cp1250“ na „UTF-8“)
iconv [<soubor ...>]	změní typ kódování obsahu textového souboru, -f <zdrojovy_kod> určí původní kód, -t <cilovy_kod> určí nový kód, -l vypíše všechna dostupná kódování; není-li soubor uveden, překóduje STDIN na STDOUT \$ iconv -f WINDOWS-1250 -t UTF-8 < input.srt > output.srt (změní typ kódování obsahu textového souboru z „WINDOWS-1250“ na „UTF-8“)
recode [<zdrojovy_kod>].<cilovy_kod> [<soubor ...>]	změní typ kódování obsahu textového souboru, -l vypíše známé typy kódování, -f potlačí chybový výstup, -v podrobný výpis; není-li soubor uveden, překóduje STDIN na STDOUT \$ echo 'Výpis jmen všech souborů' recode -f UTF-8..flatt (vypíše text bez diakritiky) \$ recode .HTML < page.txt > page.html (změní typ kódování obsahu souboru „page.txt“ na „html“ a zapíše ho do „page.html“) \$ find . -name "*.txt" -exec recode cp1250..UTF-8 '{}' \; (změní typ kódování obsahu textových souborů z „cp1250“ na „UTF-8“)
od [<soubor ...>]	[-o] vypíše obsah binárního souboru oktálově, -d decimálně, -x hexadecimálně, -j <byte> vypíše data od daného bytu (offsetu), -w <pocet_bytu> zobrazí na řádku daný počet bytů; první sloupec výpisu označuje tzv. offset - pořadí prvního bytu daného řádku od začátku souboru; není-li soubor uveden, čte ze STDIN \$ od -w8 /usr/bin/who \$ od -j 0474360 /usr/bin/find
strings <soubor ...>	vypíše textové řetězce obsažené zejména uvnitř binárního souboru o minimální délce čtyř znaků # strings \$(which vsftpd) egrep "libwrap hosts" (zjistí, zda se program vztahuje k tcp wrappers)
msgfmt <soubor>.po	převede textový soubor do binárního formátu, -o <soubor>.mo určí výstupní soubor \$ msgfmt -o woocommerce-cs_CZ.mo woocommerce-cs_CZ.po
convert <zdroj> <cil>	změní formát souboru, případně i jeho velikost \$ convert image.tif image.jpg (změní formát souboru „tif“ na „jpg“) \$ IFS=', '; cmds="hostname -s,date,ifconfig -a"; for cmd in \$cmds; do { echo "\${USER}@\${HOSTNAME} \${PWD/#\$HOME/~}" "\${cmd}";}; eval "\${cmd}"; done > info.txt && convert -background black -fill white info.txt info.png (vytvoří printscreen terminálu se zadanými příkazy)
lame <soubor>.wav <soubor>.mp3	změní formát audio souboru z „wav“ na „mp3“ či obráceně, -b <bitrate> určí minimální bitrate, -v variabilní bitrate, --verbose podrobný výpis
aplay <soubor ...>	přehraje daný audio soubor
arecord <soubor>.wav	vytvoří „wav“ audio soubor

Archivace a komprimace	
tar [-f <archiv>] [<soubor ... adresar ...>]	<p>archivuje či obnovuje data (původní zdroj zachová), -c vytvoří archiv, -f <soubor> určí název archivu, -v podrobný výpis, --remove-files smaže původní zdroj, --acls zachová přístupová práva ACL, --selinux zachová nastavení SELinuxu, -M vícesvazkový archiv (data vyžadují více než 1 medium), -V <jmeno> určí název svazku, -X <soubor> vyloučí soubory odpovídající vzorům uvedeným v daném souboru, -d porovná data v archivu s daty na disku, -t vypíše obsah archivu (i komprimovaného), -r připojí soubory na konec archivu, -x rozbalí archiv, -C přejde do adresáře (určí cílový adresář pro rozbalení archivu), -p zachová původního vlastníka a přístupová práva během obnovy dat, -Z (de)komprimuje nástrojem „compress“, -z (de)komprimuje nástrojem „gzip“, -j (de)komprimuje nástrojem „bzip2“, -J (de)komprimuje nástrojem „xz“, -w interaktivní režim</p> <pre># tar -cvf ssh.tar /etc/ssh (vytvoří archiv z daného adresáře) # tar -cvf scripts.tar backup.sh restore.sh (vytvoří archiv z daných souborů) # tar -cMf /dev/st0 / -V system_bckp (vytvoří zálohu systému na pásku) # tar -tvf ssh.tar (vypíše obsah archivu) # tar -xvf ssh.tar (rozbalí archiv) pro archivaci a zároveň (de)komprimaci nástrojem „compress“: # tar -cvZf ssh.tar.Z /etc/ssh # tar -xvZf ssh.tar.Z pro archivaci a zároveň (de)komprimaci nástrojem „gzip“: # tar -cvzf ssh.tar.gz /etc/ssh # tar -xvzf ssh.tar.gz pro archivaci a zároveň (de)komprimaci nástrojem „bzip2“: # tar -cvjf ssh.tar.bz2 /etc/ssh # tar -xvjf ssh.tar.bz2 pro archivaci a zároveň (de)komprimaci nástrojem „xz“: # tar -cvJf ssh.tar.xz /etc/ssh # tar --remove-files -cvJf maillog_old.tar.xz maillog-20161225 maillog-20170102 # tar -xvJf ssh.tar.xz</pre>

Archivace a komprimace	
[<zdroj>] cpio > <cil>	<p>archivuje či obnovuje data, -o vytvoří archiv, -d vytvoří adresářový strom, -i rozbalí archiv, -m zachová čas poslední změny souborů, -t vypíše obsah archivu, -v podrobný výpis</p> <pre>\$ ls cpio -ov > archiv.cpio</pre> <p>(vytvoří archiv z obsahu pracovního adresáře)</p> <pre># find / -mtime -1 -type f -print cpio -ov > /dev/rmt0</pre> <p>(vytvoří archiv na pásku ze všech souborů, které byly změněny za poslední den)</p> <pre>\$ cpio -o > /dev/fd0 <- ' <soubor1> <- ' <soubor2> <- '</pre> <p>Ctrl+d (vytvoří archiv na disketu interaktivním způsobem)</p> <pre># cpio -ivmd /* < /dev/rmt0</pre> <p>(rozbalí archiv z pásky)</p> <pre>\$ rpm2cpio setup-2.12.2-6.el8.noarch.rpm cpio -tv</pre> <p>(vypíše soubory v balíčku)</p> <pre>\$ rpm2cpio setup-2.12.2-6.el8.noarch.rpm cpio -idv</pre> <p>(rozbalí soubory z balíčku)</p>
compress <soubor ...>	<p>komprimuje soubor (adresář musí být nejdříve archivován do jednoho souboru nástrojem „tar“; původní zdroj odstraní), -c vypíše výstup na STDOUT a původní zdroj zachová, -d dekomprimuje soubor (obdoba příkazu „uncompress“), -v podrobný výpis</p>
uncompress compress -d <soubor ...>.Z	<p>dekomprimuje soubor (původní zdroj odstraní), -c vypíše výstup na STDOUT a původní zdroj zachová (obdoba příkazu „zcat“), -v podrobný výpis</p> <pre>\$ zcat ssh.tar.Z tar -x</pre>
gzip <soubor ...>	<p>komprimuje soubor (adresář musí být nejdříve archivován do jednoho souboru nástrojem „tar“; původní zdroj odstraní), -<n> úroveň komprese (nabývá hodnot 1-9, čím vyšší hodnota, tím vyšší komprese, výchozí hodnota je 6), -c vypíše výstup na STDOUT a původní zdroj zachová, -d dekomprimuje soubor (obdoba příkazu „gunzip“), -v podrobný výpis</p> <pre># gzip -c access.log > access.log_2017-02-15.gz && > access.log</pre> <p>(komprimuje soubor, který uloží pod novým názvem a obsah původního souboru smaže)</p>
gunzip gzip -d <soubor ...>.gz	<p>dekomprimuje soubor (původní zdroj odstraní), -c vypíše výstup na STDOUT a původní zdroj zachová, -l vypíše jméno archivu, jeho velikost v B před a po kompresi a poměr komprese v procentech, -t ověří celistvost komprimovaného souboru, -v podrobný výpis</p> <pre>\$ gunzip -cd ssh.tar.gz tar -x</pre>

Archivace a komprimace	
bzip2 <soubor ...>	komprimuje soubor (vyšší komprese než „gzip“; adresář musí být nejdříve archivován do jednoho souboru nástrojem „tar“; původní zdroj odstraní), -<n> úroveň komprese (nabývá hodnot 1–9, čím vyšší hodnota, tím vyšší komprese, výchozí hodnota je 6), -k zachová původní zdroj, -d dekomprimuje soubor (obdoba příkazu „bunzip2“), -v podrobný výpis
bunzip2 bzip2 -d <soubor ...>.bz2	dekomprimuje soubor (původní zdroj odstraní), -c vypíše výstup na STDOUT a původní zdroj zachová, -k zachová původní zdroj -t ověří celistvost komprimovaného souboru, -v podrobný výpis \$ bzip2 -cd ssh.tar.bz2 tar -x
xz <soubor ...>	komprimuje soubor (vyšší komprese než „bzip2“; adresář musí být nejdříve archivován do jednoho souboru nástrojem „tar“; původní zdroj odstraní), -<n> úroveň komprese (nabývá hodnot 0–9, čím vyšší hodnota, tím vyšší komprese, výchozí hodnota je 6), -k zachová původní zdroj, -d dekomprimuje soubor (obdoba příkazu „unxz“), -v podrobný výpis
unxz xz -d <soubor ...>.xz	dekomprimuje soubor (původní zdroj odstraní), -c vypíše výstup na STDOUT a původní zdroj zachová, -k zachová původní zdroj, -l vypíše jméno archivu, jeho velikost před a po kompresi a poměr komprese, -t ověří celistvost komprimovaného souboru, -v podrobný výpis \$ xz -cd ssh.tar.xz tar -x
zip <cíl> <zdroj ...>	komprimuje soubor či adresář (původní zdroj zachová), -r rekurzivně, -e pod heslem \$ zip -r ssh.zip /etc/ssh
unzip <soubor>.zip	dekomprimuje soubor (původní zdroj zachová), -d <adresář> určí cílový adresář pro rozbalení archivu, -l vypíše obsah archivu, -t ověří celistvost komprimovaného souboru

From:

<https://prompt.cz/> - Prompt.cz

Permanent link:

<https://prompt.cz/soubory-a-adresare>

Last update: 2025/07/08 11:40

